

Број: 2019-145816/20

Датум: 11.10.2019. године

ОБАВЕШТЕЊЕ БРОЈ 4

ПРЕДМЕТ: Додатна објашњења Конкурсне документације за јавну набавку добара - Рачунарска опрема за поште, бр. ЈН: 209/2019

Обавештавамо сва заинтересована лица да је у року за достављање понуда дана 08.10.2019. године, приспео Захтев за додатним информацијама у вези Конкурсне документације за јавну набавку добара - Рачунарска опрема за поште, бр. ЈН: 209/2019.

У односу на конкурсну документацију из 2018. године која је била фаворизујућа за искључиво један бренд рачунара (Lenovo), и чији епилог је било комплетно поништавање саме набавке тј одустајање од исте, документација из 2019. године је још ригорознија, дискриминаторска и искључива према већини водећих брендова рачунара, а кумулативно посматрајући спецификације опреме по свим позицијама у корелацији са додатним условима који су дефинисани, конкурсна документација је у техничком делу написана у директној супротности за основним начелима Закона о Јавним Набавкама, дискриминаторска је према већини потенцијалних Понуђача и Произвођача опреме.

Наведено се најјасније осликова у следећем:

Питање 1:

Конкурсном документацијом из 2019. године је за Рачунар РСП 1 (580 ком), Рачунар РСП 2 (52 ком) и Монитор за РСП 1 и РСП 2 рачунар (632 ком) дефинисано кроз техничку спецификацију и обавезно поседовање сертификата EPEAT. Наведени сертификат директно сужава конкуренцију у предметном поступку и опсег могућих произвођача опреме која се може понудити своди на само пар брендова на свету. EPEAT стандард односи се на еколошке параметре који се тичу смањење потрошење ел.енергије и ефикасности рада самих уређаја, међутим наведени стандард не може се користити за јавне набавке у Србији јер сама организација која дефинише и издаје овај сертификат то директно забрањује. Наиме, предметна набавка спроводи као поступак набавке рачунарске опреме на територији Р. Србије, у складу са свим законским регулативама и законима дефинисаним између осталог и Уставом Р. Србије. На званичном веб сајту организације EPEAT Inc. <https://ww2.epeat.net/> наводи се следеће:

EPEAT is a country-specific system – its product assessment is based on specific declarations about product and service attributes available in a given country.... Please note: Manufacturers may not claim “EPEAT Silver” “EPEAT registered” or similar status in a country where EPEAT does not yet apply, without providing a geographic qualification for the EPEAT status claimed (e.g. “EPEAT Gold in Brazil”). Nor can purchasers effectively use an in-country EPEAT requirement where EPEAT does not apply.

Уколико се узме наведено званично обавештење организације EPEAT Inc.. (уједно и сертификационог тела за овај стандард), којим се недвосмислено потврђује да је EPEAT стандард применљив искључиво територијално и у оквиру земаља које су сертиковане у оквиру EPEAT Inc организације, а да се Република Србија не налази на листи сертикованих земаља на коју је стандард примењив, те да Наручиоцима забрањено да користе захтев по питању EPEAT стандарда у земљама у којима се EPEAT стандард не примењује, ово је у директној супротности

са законом и правилима које дефинише сама организација која стандард дефинише. Такође, наведеним су прекршене и бројне одредбе и чланови ЗЈН, и у смислу дефинисања спецификација, и у смислу сужавања конкуренције и директног фаворизовања одређених произвођача опреме, а и самих понуђача на тржишту.

На све ово, спецификацијом је, за све типове опреме дефинисана и неопходност поседовања Energy Star сертификата. Овај стандард се, као и EPEAT, односи на енергетску ефикасност и потрошњу ел.енергије самих уређаја, и он за разлику од EPEAT стандарда јесте применљив на територију Р.Србије, и дефинисан је ПРАВИЛНИКОМ о минималним критеријумима у погледу енергетске ефикасности у поступку јавне набавке добра "Службени гласник РС", број 111 од 29. децембра 2015.

<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/tep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2015/111/6/reg>

Коришћењем два еквивалентна стандарда, који имају исту сврху и намену, и који се односе на једнаке параметре енергетске ефикасности ИТ опреме, од којих један није применљив на територију Р.Србије (EPEAT) а други јесте (Energy Star), јасна је неоправданост и противзаконитост овако дефинисаних услова, чији је једини циљ директно сужавање конкуренције (како произвођача, тако и понуђача) у предметном поступку.

Одговор:

Према препорукама Владе Републике Србије, Јавна Предузећа су у обавези да примењују стандарде који важе у Европској Унији. Стандард EPEAT је један од стандарда који је опште прихваћен и обавезан у Европској унији. Такође, како се EPEAT стандард односи на строге еколошке критеријуме целокупног животног циклуса производа, Наручилац је приликом сачињавања предметне конкурсне документације, био у обавези да у складу са чланом 13. ЗЈН, захтева примену наведеног стандарда, због усклађивања са Начелом заштите животне средине и обезбеђења енергетске ефикасности, а који су дефинисани поменутим чланом Закона. Сходно наведеном, а са друге стране поштујући примедбу потенцијалног понуђача којом је указао на тумачење примене стандарда од стране Director of Outreach and Communications, Epeat Inc. Наручилац остаје при захтеваном EPEAT стандарду, без навођења нивоа поменутог стандарда који је специфичан за сваку земљу у којој је примењен.

Нетачна је тврђња заинтересованог лица да је Наручилац захтевао два еквивалентна стандарда, који имају исту сврху и намену, јер се стандард Energy Star односи на оцену производа по ефикасности коришћења енергије и никако није еквивалент стандарду EPEAT који се односи на еколошке критеријуме животног циклуса производа.

Нетачна је тврђња заинтересованог лица да је Наручилац захтевањем наведених стандарда имао намеру да смањи конкуренцију, у предметном поступку, већ је у складу са својим садашњим и будућим потребама и у складу са Законом о јавним набавкама, уврстио оба стандарда као додатни услов за учешће, а понуђачи имају могућност да понуду поднесу самостално, понуду са подизвођачем или као заједничку понуду.

Наручилац је додатне услове наведене у конкурсној документацији, дефинисао првенствено полазећи од својих објективних садашњих и будућих потреба, водећи рачуна да у предметном поступку прибави опрему најбољег квалитета, а узимајући у обзир оптимизацију трошкова предметне јавне набавке, као и начала Закона о јавним набавкама који се тичу ефикасности и економичности.

Питање 2:

У оквиру техничке спецификације за Рачунар РСП 1 и РСП 2 дефинисан је услов „напајање минимум 180w, минимум 80% PSU“. Након дефинисања неопходности поседовања стандарда Energy Star, а који се већ односи на енергетску ефикасност уређаја, и за који сви уређаји пролазе детаљне тестове потрошње и сагледавања свеукупне ефикасности, накнадно дефинисање параметара потрошње напајања за сврху има искључиво сужавање конкуренције. Јер рецимо, према стандарду Energy Star, неки рачунари могу имати напајање од 150w ефикасности 98%, а

дефинисаним спецификацијама било би онемогућено њихово нуђење у предметном поступку. Иако они троше мање енергије, ефикаснији су, и представљају боље решење од захтеваног посматрајући ЗЈН и дефиницију „еквивалентног“. Образложење да наручиоцу треба јаче напајање зарад постизања даљих унапређења рачунара, тако што ће се у исти у будућности додати још меморије, хард дискова, графичких картица, итд. те да је неопходно јаче напајање, неосновано је јер произвођачи рачунара димензионишу снагу напајања за максималну проширивост и попуњеност свих слотова за одређени рачунар. Рачунар ће dakле свакако радити са додатним проширењима, неовисно од снаге напајања, које ће свакако бити доволно да опслужи сва проширења. Додатно, када се о овој теми прича, ниво „потенцијалног“ проширења је потребно дефинисати једнозначно у том случају кроз спецификације саме опреме и проширивост самих уређаја, јер у супротном изговор овог типа не може се користити као оправдање за дефинисање самог услова.

Одговор:

Нетачна је тврђња заинтересованог лица да је сужена конкуренција у предметном поступку, јер је у предметној конкурсној документацији у одељку 3. Техничке карактеристике (спецификације) на страни 4 од 38 и страни 5 од 38, Наручилац експлицитно захтевао „напајање минимум 180W, минимум 80% PSU“. Сматрамо да је на тај начин сасвим јасно у складу са конвенцијом обележавања напајања задато да минимална снага напајања може да буде 180W, а минимални степен корисности (искоришћења) 80%. Другим речима да максимално 20% снаге напајања при максималном оптерећењу може бити трансферовано у некорисну (топлотну) енергију. Уколико Понуђач понуди напајање са већим степеном искоришћења (другим речима – напајање квалитетније израде), наравно да ће таква понуда бити одговарајућа. Обзиром да су у стандардној понуди на тржишту, конфигурације рачунара често са већим степеном искоришћења напајања, сматрамо да је овим условом управо проширена могућност да се понуде конфигурације већег броја производа, тј. омогућена је већа конкуренција у предметном поступку јавне набавке.

Питање 3:

Узимајући у обзир наведено, у оквиру техничког захтева дефинисан је и следећи услов, као и у оквиру конкурсне документације из 2018. године:

„Рачунар РСП 1 и РСП 2 (пословна радна станица) и монитор за РСП 1 и РСП 2 рачунар морају да буду истог производа и прне боје“

Овако дефинисан услов такође директно сужава конкуренцију, и овом дефиницијом директно се и додатно пооштравају критеријуми и опсег потенцијалних брендова који се могу понудити у поступку. Наиме, не постоји нити економска оправданост нити логика у услову да оба типа рачунара морају да буду истог производа као и монитор. Потенцијално тумачење да се тиме постиже компатibilност, унифицираност, итд. неутемељено је, јер на данашњем ИТ тржишту монитори свих производа раде и компатibilни су са рачунарима свих производа опреме. Јер као и у свим другим браншама ово је дефинисано стандардизацијом тржишта на глобалном нивоу. У супротном, не би постојали независни производи само монитора (који се не баве производњом рачунара). Попут светски реномираних брендова: Philips, LG, Samsung, Panasonic, Sony, Toshiba, AOC, итд. Сви ови брендови dakле директно су елиминисани наведеним критеријумом, под потенцијалним изговором компатibilности, а исправно раде са било којим рачунаром, лаптопом, па чак и таблетом. Са друге стране, ЈП Поште Србије тренутно поседује доминантно рачунаре и мониторе произведене од стране разноврсних производа опреме, и компатibilност је у пракси и показана, и јасно је да дефинисани услов нема за сврху заштуте интереса Наручиоца, већ искључиво фаворизованог производа и понуђача.

Надаље, дефинисање услова „прне боје“ само по себи представља директно кршење ЗЈН, јер представља субјективно дефинисану описну карактеристику. Овај субјективизам најбоље се осликава у следећем питању: „да ли је могуће понудити опрему која има нијансе сиве боје, или пар елемената који су сребрне боје“, јер не постоји опрема која је у потпуности „прне боје“. Дакле, услов је пре свега противзаконит, па затим и нејасно дефинисан и доводи у заблуду

потенцијалне понуђаче, и може генерисати много питања на која одговор не постоји. На самом крају, „црно“ и не представља боју, већ према тумачењу физике представља „одсуство свих боја“. Сврха наведеног образложења и благог банализовања теме јесте појашњење да у оквиру ЗЈН појам субјективности нити може, нити сме да постоји, а сваки дефинисани услов мора бити у логичкој вези са предметом јавне набавке. Овде то није случај, напротив.

Одговор:

Сваки поступак јавне набавке је посебна целина и представља тренутне објективне потребе Наручиоца, тако да поступци из претходних година нису међусобно повезани са поступком који се сада спроводи. Наручилац у складу са Законом о јавним набавкама, пре покретања поступка јавне набавке, врши анализу и испитивање тржишта и на основу тога сачињава техничке захтеве и одређује додатне услове за учешће у поступку, узимајући у обзир своје тренутне и будуће потребе за предметном опремом.

Одговор на питање зашто рачунари и монитори морају да буду произведени од стране истог производиоца Наручилац је дао у оквиру „Обавештење број 2“, које је објављено 04.10.2019. године, у складу са ЗЈН.

Наручилац се определио за црну боју кућишта и монитора како би унифицирао боју рачунара на шалтерима пошта. Боја је одређена на основу анализе понуде рачунара на тржишту, где преовлађује црна боја, што јесте у логичкој вези са јавном набавком.

Питање 4:

У оквиру конкурсне документације из 2018. године, у оквиру које је постављено много питања на тему дискриминаторских услова у оквиру конкурсне документације, за тада захтеване мониторе дефинисана је била спецификација „Дијагонала 18.5“ до 21.5““. Ова спецификација била је директно оспоравана кроз питања заинтересованих понуђача који су желели да понуде веће дијагонале монитора (23“, 24“, 27“, итд.) као решења која су боља од захтеваних, а одговор који је тада пружен био је следећи: „да је 21.5“ горње ограничење димензија монитора који, према процени Наручиоца, омогућава комфоран рад стандардног шалтера пошта који поред монитора, тастатуре, штампача и осталих периферија (читач картица, POS терминал и сл.) мора да има и одговарајући радни манипулативни простор. Димензије монитора су ограничене и дизајном самог шалтера и дела за комуникацију са странкама ради пружања услуга што је сврха рада на шалтеру.“

У оквиру конкурсне документације из 2019. године дефинисана је спецификација:

„Дијагонала 18.5“ до 22““.

С обзиром да се у периоду расписивања обе набавке шалтери сами од себе сигурно нису повећали, јасно је да се наведена спецификација користи субјективно и по потреби, без реалног утемељења у одговору који је пружен 2018. године, када су понуђачи били ограничени на дијагоналу 21.5“ под изговором да је горња граница дефинисана услед просторног ограничења на шалтерима Наручиоца. Дакле:

- или је током 2018. године дат неистинит одговор (што представља директно кршење не само ЗЈН, већ и других закона Р. Србије, па постоје и елементи кривичне одговорности јер се потенцијални понуђачи са намером доводе у заблуду)
- или су се поштански шалтери сами од себе повећали у међувремену, па је сада дозвољено нуђење монитора од 22“.

Јасно је да је дефинисана спецификација ту само из једног разлога – да елиминише конкуренцију, без реалног утемељења оправданости максималне дијагонале монитора.

Одговор:

Сваки поступак јавне набавке је посебна целина и представља тренутне објективне потребе Наручиоца, тако да поступци из претходних година нису међусобно повезани са поступком који се сада спроводи. Наручилац у складу са Законом о јавним набавкама, пре покретања поступка јавне набавке, врши анализу и испитивање тржишта и на основу тога сачињава техничке захтеве

и одређује додатне услове за учешће у поступку, узимајући у обзир своје тренутне и будуће потребе за предметном опремом.

Нетачна је тврдња заинтересованог лица да је сужена конкуренција у предметном поступку, јер је Наручилац на основу анализе и испитивања тржишта, навео захтевани опсег величине стандардних монитора, које је могуће инсталирати на шалтерима пошта, узимајући у обзир поред осталих фактора и величину радног простора, неопходне опреме и удаљеност запосленог од екрана монитора. Задавањем величине монитора у наведеном опсегу, Наручилац је проширио конкуренцију јер је омогућио да се понуде монитори различитих димензија у оквиру захтеваног опсега.

Питање 5:

У оквиру конкурсне документације из 2018. године за тада захтеване мониторе дефинисана је била спецификација „Одзив: макс 6ms“.

У оквиру конкурсне документације из 2019. године дефинисана је спецификација: „Одзив: макс 4ms“.

Дефинисана спецификација монитора у оба случаја у основи не представља битан параметар у раду шалтерских радника, али и поврх свега тога, у конкурсној документацији из 2019. године додатно је пооштрена у односу на 2018. годину, тако да се избор могућих монитора сведе на минималан, под условом да су и сви остали дефинисани технички услови испуњени кумулативно и на свим позицијама, што у комбинацији са свим осталим наведеним условима за сву захтевану опрему представља практично немогућу ситуацију, осим за искључиво један једини бренд који је директно фаворизован, и који све наведено може да испуни.

Одговор:

Сваки поступак јавне набавке је посебна целина и представља тренутне објективне потребе Наручиоца, тако да поступци из претходних година нису међусобно повезани са поступком који се сада спроводи. Наручилац у складу са Законом о јавним набавкама, пре покретања поступка јавне набавке, врши анализу и испитивање тржишта и на основу тога сачињава техничке захтеве и одређује додатне услове за учешће у поступку, узимајући у обзир своје тренутне и будуће потребе за предметном опремом.

Одговор на питање зашто се захтевају монитори са одзивом од макс 4ms Наручилац је дао у оквиру „Обавештење број 2“, које је објављено 04.10.2019. године, у складу са ЗЈН.

Констатација заинтересованог лица:

На основу свега изнад наведеног, узимајући у обзир само поједине елементе који су прокоментарисани показно и као пример, јасно је да је постојећа конкурсна документација из 2019. године дефинисана и припремљена директно у супротности са ЗЈН, и да у њој постоје елементи који директно дискриминишу скоро све произвођаче опреме (осим једног) а уједно и понуђаче опреме. Додатно, уколико се у обзир узму сви горњи наводи у комбинацији и са свим преосталим спецификацијама и додатним условима (који нису ни прокоментарисани), и кумулативно посматрајући цео технички захтев, ситуација око фаворизовања одређених брендова је још критичнија и гора.

Посматрајући свеобухватно дефинисане спецификације опреме и све дефинисане додатне услове у оквиру објављене конкурсне документације, недвосмислено се потврђује директно кршење многих одредби и чланова Закона о Јавним Набавкама, по више основа и категорија, и услед потенцијалне негативне и трајно нарушене репутације ЈП Поште Србије као и негативне медијске слике која може бити последица расписивања набавке ИТ опреме на овај начин, захтевамо да конкурсну документацију измените на начин да не елиминише, ограничава или на други начин онемогућава конкурентност на предметној јавној набавци, а у складу са питањима/запажањима изнетим раније у тексту. Уколико не реагујете на ово групо кршење ЗЈН, бићемо принуђени да наше интересе заштитимо пред одговарајућом установом.

Одговор на констатацију заинтересованог лица:

Нетачна је тврђања заинтересованог лица да је предметна конкурсна документација дефинисана и припремљена директно у супротности са ЗЈН и да у њој постоје елементи који директно дискриминишу скоро све произвођаче опреме (осим једног).

Наручилац је у предметном поступку, путем четири додатна појашњења, јасно одговорио да у предметном поступку јавне набавке, нема елемената на основу којих се може трдити да је повређен Закона о јавним набавкама, у смислу ограничавања конкуренције. На остале паушалне констатације о повреди Закона без навођења конкретног члана ЗЈН који је повређен, Наручилац не може дати одговор.

Предметном конкурсном документацијом је омогућено да понуде могу поднети сви понуђачи који нуде опрему захтеваних техничких карактеристика и који испуњавају друге услове конкурсне документације и то: самостално, са подизвођачем или као група понуђача.

И само заинтересовано лице у свом захтеву за додатним појашњењем, констатује да постоје више производија предметне опреме који задовољавају све захтеване техничке карактеристике, а коју може да понуди више понуђача, чиме је омогућено начело обезбеђивања конкуренције.

Такође, Наручилац нема обавезу да услове за учествовање у поступку јавне набавке, као и техничке спецификације дефинише на начин који омогућава да свако заинтересовано лице учествује у поступку набавке са било којом опремом. Услове и захтеве у конкурсној документацији, наручилац дефинише првенствено полазећи од својих објективних потреба, а у складу са начелом ефикасности и економичности, узимајући у обзир оптимизацију трошкова набавке и експлоатацију предметне опреме, а не од пословних и економских интереса понуђача.

Из наведених разлога, Наручилац сматра да је Конкурсна документација за предметну јавну набавку, у свему сагласна са одредбама Закона о јавним набавкама, тако да Наручилац у свему остаје при свим захтевима наведеном у Конкурсној документацији.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ
ЗА ЈАВНУ НАБАВКУ

Братислав Христов